

THE MARRIAGE

Ferdinando Frega - Nando the Scribe

GILLETTE: VUKATI

GILLETTE AUDIO — NANDO THE SCRIBE — GILLETTENARRATIVE.COM

A ndzi nga vumbiwanga ku landza swivumbeko. Hambi hi ku velekiwa, hambu hi malembe ya 61. Mianakanyo ya mina yi tshamile yi famba hi layini yo lulama yi kongoma eka xiendlo, naswona marito hinkwawo lama saleke endzhaku ma hanyile tanihi mimpfumawulo leyi tlhelelaka ntsena — rito, xiendlo xa miri, ku miyela loku vulaka swo tala ku tlula xivulwa.

Naswona swi sungule loko ndzi languta swinghana swa masungulo ya va-1900. Vukati lebyi tiyeke, vutomi byo leha, ni vuxisi lebyi fambisiwaka hi filosofi ya khale swinene leyi tshameke yi tumbuluxiwa: loko mbilu yi nga swi voni, tihlo a ri vabyi. Hi nkarhi wolowo, ku xisa a ku ri vuvekisi bya ndyangu. Vana a va ri xihumelerisi xa le tlhelo, ntirho a wu ri xiave xa vutomi, naswona minkhuvo ya vukati a yi ri ntsengo wa xiviri ntsena — maenvhelopu a ma hakela nkhuvo, leswin'wana hinkwaswo a swi ri swa swinghana. Vanhu va vula leswaku a swi ri tano hikuva a ku nga ri na TV. A ku nga ri na swiyenge swa mabulo eka TV. A ku nga ri na swihambukisi. Swakudya, vuxaka bya le xihundleni, ni ntiyiso wa khale wa ku va munhu ntsena.

Kutani, xana ndzi endle yini? Ndzi sungule ku tekana. Hinkwako-nkwako.

Poland, 1985. Nkarhi lowu nga si fika vukati a wu ri ntirho wa vutshila lowukulu: a a ku nyika hinkwaswo, maxaka a ma ku rhandza swinene, naswona un'wana ni un'wana a a n'wayitela hikuva a va swi tiva leswaku endzhaku ka nkhuvo... a wu ta tifambela wexe eka malembe ya 50 lama landzelaka.

Naswona hikuva ndzi kurisiwile malembe ya nhungu exikolweni xa vuetleri xa Khatoliki, a ndzi tsimbelela eka swiyenge swimbirhi: nkhuvo wa moya ku sungula, maphepha ya nawu endzhaku. Endzhaku swinene. Endzhaku ku tlula mpimo. Hakunene... nikatsongo.

Exikarhi ka 1985 na 1992, misava a yi tshemba leswaku ndzi tekanile kwalomu ka minkarhi minharhu. Minkhuvo a yi hetisekile. Xiphemu xa nawu? Minkarhi hinkwayo a ndzi “nga kumeki.”

Kutani vutomi byi endle leswi byi tshamaka byi swi endla: byi ndzi rhumele wansati loyi a a tshama timitara ta dzana ku suka endlwini ya mina. U tshove fambiselo. U tekanile na mina a tshemba leswaku a ku ri mianakanyo ya mina. Ndzi n’wi tshike a swi tshemba. Hikuva ku hluriwa hi yena a ku twala ku ri ku hlula ntsena ka xiviri. Mbuyelo: vana vanharhu, malembe ya makume manharhu na manharhu ya vukati.

Kambe ntsheketo a wu heleli kwalaho. Exikarhi ka 1995 na 2015, ndzi hlengelete vukati byin’wana bya khume na byin’we bya xifaniso emisaveni hinkwayo. Nkhuvo wun’we, masalamusi man’we, ku baleka kun’we. Vanhu a va ndzi tshembanga. Na sweswi a va ndzi tshembi.

Naswona siku rin’wana ndzi twisise nchumu wo olova: a ndzi nge swi koti ku teka wansati un’wana ni un’wana emisaveni. A ndzi nge swi koti ku va hlayisa hinkwavo. Kambe a ndzi swi kota ku hlayisa swiphemu swa nkarhi. Xin’we hi xin’we. Hikuva vavasati — hinkwavo — va tshamile va ri ehenhla ka hina vavanuna.

Naswona ndza ha ri kona, ndza ha ringeta ku hlula timbilu ta vona, xiphemu xin’we xa nkarhi hi xin’we. Hikuva hi byona ntsena vukati lebyi ndzi nga tshama ndzi byi tshemba hi mbilu hinkwayo.

Nando